

Profil ogólnoakademicki

Raport zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

Nazwa kierunku studiów: **finanse i rachunkowość**

Nazwa i siedziba uczelni prowadzącej kierunek: **Politechnika Rzeszowska**

Data przeprowadzenia wizytacji: **15-18 listopada 2019 r.**

Warszawa, 2019

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu	3
1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej	3
1.2. Informacja o przebiegu oceny	3
2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów	4
3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia	5
Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się	5
Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się	7
Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie	11
Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry	13
Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie	15
Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku	17
Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku	19
Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia	21
Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach	24
Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów	25
4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)	26
5. Załączniki:	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 1. Podstawa prawna oceny jakości kształcenia	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 2. Szczegółowy harmonogram przeprowadzonej wizytacji uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 3. Ocena wybranych prac etapowych i dyplomowych	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 4. Wykaz zajęć/grup zajęć, których obsada zajęć jest nieprawidłowa	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.
Załącznik nr 5. Informacja o hospitowanych zajęciach/grupach zajęć i ich ocena	Błąd! Nie zdefiniowano zakładki.

1. Informacja o wizytacji i jej przebiegu

1.1. Skład zespołu oceniającego Polskiej Komisji Akredytacyjnej

1. Przewodniczący: prof. dr hab. Stefan Wrzosek, członek PKA

członkowie:

2. prof. dr hab. Jerzy Węclawski, ekspert PKA

3. dr hab. Jakub Brdulak, członek PKA,

4. mgr Mateusz Prucnal, ekspert PKA reprezentujący pracodawców,

5. Dominik Leżański, ekspert PKA reprezentujący studentów,

6. mgr Tomasz Kocoł, sekretarz Zespołu Oceniającego PKA.

1.2. Informacja o przebiegu oceny

Ocena jakości kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość prowadzonym na Politechnice Rzeszowskiej została przeprowadzona z inicjatywy Polskiej Komisji Akredytacyjnej w ramach harmonogramu prac określonego przez Komisję na rok akademicki 2019/2020. Pierwsza ocena jakości kształcenia na tym kierunku studiów została przeprowadzona w roku akademickim 2013/2014, zakończyła się przyznaniem oceny pozytywnej (uchwała nr 213/2014 Prezydium Państwowej Komisji Akredytacyjnej z dnia 8 maja 2014 r.).

Wizytacja została przygotowana i przeprowadzona zgodnie z obowiązującą procedurą oceny programowej Polskiej Komisji Akredytacyjnej. Wizytację poprzedzono zapoznaniem się zespołu oceniającego (ZO PKA) z raportem samooceny przedłożonym przez Uczelnię. Natomiast raport zespołu oceniającego został opracowany na podstawie hospitacji zajęć dydaktycznych, analizy prac etapowych oraz losowo wybranych prac dyplomowych wraz z ich recenzjami, wizytacji bazy naukowo-dydaktycznej, a także spotkań i rozmów przeprowadzonych z władzami Uczelni i Wydziału, pracownikami, przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego, a także studentami ocenianego kierunku.

Podstawa prawna oceny została określona w Załączniku nr 1, a szczegółowy harmonogram wizytacji, uwzględniający podział zadań pomiędzy członków zespołu oceniającego, w Załączniku nr 2.

2. Podstawowe informacje o ocenianym kierunku i programie studiów

Nazwa kierunku studiów	finanse i rachunkowość	
Poziom studiów (studia I stopnia/studia II stopnia/jednolite studia magisterskie)	studia I stopnia	
Profil studiów	ogólnoakademicki	
Forma studiów (stacjonarne/niestacjonarne)	stacjonarne /niestacjonarne	
Nazwa dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek ^{1,2}	Ekonomia i finanse	
Liczba semestrów i liczba punktów ECTS konieczna do ukończenia studiów na danym poziomie określona w programie studiów	6 – 180 ECTS	
Wymiar praktyk zawodowych /liczba punktów ECTS przyporządkowanych praktykom zawodowym (jeżeli program kształcenia na tych studiach przewiduje praktyki)	120 godzin (trzy tygodnie) – 3 ECTS	
Specjalności / specjalizacje realizowane w ramach kierunku studiów	- rachunkowość i podatki - bankowość i rynki kapitałowe	
Tytuł zawodowy nadawany absolwentom	licencjat	
	Studia stacjonarne	Studia niestacjonarne
Liczba studentów kierunku	401	223
Liczba godzin zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	2250	1426
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich lub innych osób prowadzących zajęcia i studentów	97 ECTS	63 ECTS
Łączna liczba punktów ECTS przyporządkowana zajęciom związanym z prowadzoną w uczelni działalnością naukową w dyscyplinie lub dyscyplinach, do których przyporządkowany jest kierunek studiów	124/125* ECTS	124/125* ECTS
Liczba punktów ECTS objętych programem studiów uzyskiwana w ramach zajęć do wyboru	63 ECTS	63 ECTS

* - w zależności od specjalności

¹W przypadku przyporządkowania kierunku studiów do więcej niż 1 dyscypliny - nazwa dyscypliny wiodącej, w ramach której uzyskiwana jest ponad połowa efektów uczenia się oraz nazwy pozostałych dyscyplin wraz z określeniem procentowego udziału liczby punktów ECTS dla dyscypliny wiodącej oraz pozostałych dyscyplin w ogólnej liczbie punktów ECTS wymaganej do ukończenia studiów na kierunku

² Nazwy dyscyplin należy podać zgodnie z rozporządzeniem MNiSW z dnia 20 września 2018 r. w sprawie dziedzin nauki i dyscyplin naukowych oraz dyscyplin artystycznych (Dz.U. 2018 poz. 1818).

3. Opis spełnienia szczegółowych kryteriów oceny programowej i standardów jakości kształcenia

Kryterium 1. Konstrukcja programu studiów: koncepcja, cele kształcenia i efekty uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 1

W misji Politechniki Rzeszowskiej im. Ignacego Łukasiewicza wyeksponowano zamiar budowania pozycji uczelni tak w wymiarze regionalnym, jak i globalnym, rozwój badań naukowych i działalności dydaktycznej, opieranie oferty dydaktycznej na badaniach naukowych i potrzebach rynku pracy. Wyraźnie przy tym zaznaczono korzystanie w pracy koncepcyjnej dotyczącej oferty dydaktycznej ze współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym, bez ograniczania profilu tej działalności, a więc listy możliwych kierunków studiów. Misja i strategia Wydziału Zarządzania bardziej niż uczelniana akcentuje działalność naukową, charakter środowiska naukowego i współpracę z otoczeniem. Koncepcja kształcenia na studiach pierwszego stopnia kierunku *finanse i rachunkowość* (profil ogólnoakademicki) niewątpliwie dobrze przystaje do tych ustaleń. Jest według uchwały Senatu powiązana z procesami i wynikami badań naukowych tylko w dyscyplinie *ekonomia i finanse*, lecz opis efektów uczenia się i program studiów wskazuje, że w istotnym stopniu także z innymi dyscyplinami, w tym zwłaszcza *naukami o zarządzaniu i jakości*. Niektóre z efektów odwołują się do uwarunkowań otoczenia prawnego, norm etycznych czy stosowania narzędzi informatycznych niebędących przedmiotem dyscypliny ekonomia i finanse. W znacznym stopniu dotyczy to też badań naukowych prowadzonych w Politechnice Rzeszowskiej na Wydziale Zarządzania, które to badania także wykraczają poza dyscyplinę *ekonomia i finanse*. Są to badania rozbudowane, prowadzone intensywnie i z dobrymi rezultatami, o czym świadczą publikacje naukowe i kategoria B przyznana Wydziałowi. Rekomenduje się więc rozważenie zasadności przyporządkowania kierunku studiów do dyscypliny wiodącej i dyscyplin pozostałych.

Także niewątpliwie jest związane koncepcji kształcenia z potrzebami otoczenia, w tym zwłaszcza rynku pracy. Podczas tworzenia i doskonalenia koncepcji kształcenia Wydział współpracował m. in. z Podkarpackim Klubem Biznesu i Radą Biznesu utworzoną przy Wydziale Zarządzania. Znaczący wpływ na program studiów, a zwłaszcza na listę specjalności, miał także Samorząd Studencki.

Kierunkowe efekty uczenia się określone dla kierunku finanse i rachunkowość na studiach pierwszego stopnia są zgodne z przyjętymi przez jednostkę celami i koncepcją kształcenia. Efekty uczenia się opierają się na aktualnym stanie wiedzy z zakresu dyscypliny, do której przyporządkowano kierunek studiów, z uwzględnieniem powyższej uwagi dotyczącej braku innych dyscyplin. Sposób ich sformułowania odpowiada przyjętemu dla kierunku studiów profilowi ogólnoakademickiemu. Zakłada on przekazanie absolwentom zakresu wiedzy odpowiadającego poziomowi studiów oraz nabycie umiejętności zgodnych z wymaganiami rynku pracy.

Dla studiów pierwszego stopnia przyjęto 10 kierunkowych efektów uczenia się w zakresie wiedzy, 12 w zakresie umiejętności oraz 4 w zakresie kompetencji społecznych. Dla każdego z efektów kierunkowych wskazano odniesienie do efektów uniwersalnych i charakterystyk drugiego stopnia uczenia się na poziomie 6 PRK. Efekty w zakresie wiedzy uwzględniają kompletny z punktu widzenia ocenianego kierunku studiów zakres wiedzy. Efekty w zakresie umiejętności opisują wykorzystanie wiedzy do rozwiązywania problemów i wykonywania zadań, komunikowania się z otoczeniem, organizacji pracy oraz uczenia się w celu rozwoju kompetencji osobistych. Kompetencje społeczne określone w efektach uczenia się przewidują wyrabianie krytycznego podejścia w ramach

wykonywanej działalności zawodowej, odpowiedzialności oraz kierowania się zasadami etyki. Wiedza i umiejętności ujęte w efektach uczenia się są jednoznacznie powiązane z dyscypliną ekonomia i finanse, ale uwzględniają także przygotowanie informatyczne, regulacje prawne działalności gospodarczej oraz uwarunkowania społeczne działalności zawodowej. Efekty uczenia się uwzględniają przygotowanie studentów do prowadzenia badań naukowych, w szczególności przez stosowanie metod i narzędzi gromadzenia oraz analizy danych i opracowywania na ich podstawie dokumentów i sprawozdań.

Zakresy wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych określone w kierunkowych efektach uczenia się odpowiadają charakterystykom przyjętym w ramach Polskiej Ramy Kwalifikacji. Uwzględniono w szczególności umiejętność posługiwania się przez absolwentów językiem obcym na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego.

Przedmiotowe efekty uczenia się są ujęte w kartach przedmiotów. Są one sformułowane w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych. Efekty przedmiotowe są odpowiednio uszczegółowione, powiązane z efektami kierunkowymi i tworzą łącznie spójny system określający cele i zakres kształtowania kwalifikacji zawodowych.

Efekty uczenia się przyjęte dla ocenianego kierunku studiów są możliwe do osiągnięcia w wyniku pełnej realizacji procesu kształcenia. Zostały one sformułowane w oparciu o terminologię odpowiadającą dyscyplinie nauki, do której został przyporządkowany kierunek studiów. Jednocześnie powinny być one zrozumiałe dla docelowych interesariuszy. Sposób sformułowania efektów uczenia się pozwala na stworzenie systemu weryfikacji ich osiągnięcia przez uczestników procesu kształcenia.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 1 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Koncepcja i program kształcenia są zgodne ze strategią Politechniki i Wydziału, a także odpowiadają potrzebom rynku pracy. Wiążą się też bez wątpienia z dyscypliną naukową *ekonomia i finanse*, ale zastrzeżenie budzi jednak przypisanie kierunku studiów tylko do jednej dyscypliny, gdyż program kształcenia obejmuje także efekty uczenia się i przedmioty związane z innymi dyscyplinami. Kierunkowe i przedmiotowe efekty uczenia się zostały opracowane zgodnie z zasadami określonymi dla 6 poziomu Polskiej Ramy Kwalifikacji. Tworzą one spójny pod względem treści system nakierowany na realizację przyjętych przez jednostkę prowadzącą oceniany kierunek studiów celów i koncepcji kształcenia. Efekty uczenia się odpowiadają ogólnoakademickiemu profilowi studiów. Są dobrze powiązane z działalnością naukową Wydziału, kompletne, spójne i opisane w sposób zrozumiały dla ich adresatów. Pozwalają na opracowanie na ich podstawie systemu weryfikacji osiągnięć studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 2. Realizacja programu studiów: treści programowe, harmonogram realizacji programu studiów oraz formy i organizacja zajęć, metody kształcenia, praktyki zawodowe, organizacja procesu nauczania i uczenia się

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 2

Treści programowe zawarte z szczegółowych opisach przedmiotów odpowiadają aktualnemu stanowi wiedzy i metodyki badawczej w dyscyplinie ekonomia i finanse. Są one dostosowane do założonych efektów uczenia się. Treści programowe są zgodne z zakresami działalności naukowo-badawczej prowadzonej przez pracowników Wydziału.

Program kształcenia na ocenianym kierunku studiów składa się z dwóch grup przedmiotów: przedmiotów wspólnych dla wszystkich studentów oraz przedmiotów specjalnościowych. Przedmioty wspólne przekazują wiedzę podstawową i kierunkową oraz służą kształtowaniu umiejętności związanych z jej zastosowaniem w praktyce i badaniach naukowych.

Program kształcenia oferuje dwie specjalności: rachunkowość i podatki oraz bankowość i rynki kapitałowe. Specjalności te ujęte są zarówno w programie studiów stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Specjalności odpowiadają dyscyplinie nauki, do której został przyporządkowany kierunek studiów.

Treści programowe w takim ujęciu obejmują kompleksowy i spójny zakres wiedzy z zakresu ekonomii i finansów dostosowany do studiów pierwszego stopnia i pozwalają na realizację przyjętych dla niego efektów uczenia się.

Studia trwają sześć semestrów i kończą się uzyskaniem przez absolwenta tytułu zawodowego licencjata. Łączna liczba punktów ECTS ujęta w programie studiów wynosi 180. Kalkulacja nakładu pracy związanego z realizacją efektów uczenia się została dokonana z zastosowaniem przelicznika - jeden punkt ECTS odzwierciedla ok. 25 godzin pracy. Nakład pracy z podziałem na udział w zajęciach, przygotowanie do zajęć, opracowanie projektu, udział w konsultacjach, przygotowanie do zaliczenia bądź egzaminu, udział w zaliczeniu/egzaminie wskazane są w sylabusach przedmiotów.

Zajęcia na studiach stacjonarnych odbywają się od poniedziałku do piątku z różnym rozkładem w trakcie poszczególnych dni i dla lat studiów. Niektóre zajęcia rozpoczynają się o godzinie 7.00 bądź kończą się o godzinie 20.45. Zajęcia o tak wczesnych bądź późnych porach mogą nie sprzyjać zachowaniu niezbędnej higieny pracy umysłowej. Zajęcia z danego przedmiotu prowadzone są przy tym w blokach dwugodzinnych, a między blokami występuje 15-minutowa przerwa. Zajęcia na studiach niestacjonarnych prowadzone są w ramach 13 zjazdów w semestrze odbywających się w soboty i niedziele, a sporadycznie tylko w jeden z tych dni. Zajęcia odbywają się z reguły od godziny 8.30 do godziny 18.35. Najczęściej każdy z przedmiotów jest prowadzony w bloku obejmującym trzy godziny lekcyjne. Pomiędzy tymi blokami jest 5-minutowa przerwa. Przerwy są zbyt krótkie.

Łączna liczba godzin zajęć dydaktycznych wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich i studentów określona w programie studiów wynosi na studiach stacjonarnych 2250, a na studiach niestacjonarnych 1426. Na studiach stacjonarnych student musi uzyskać w ramach tych zajęć 97 punktów ECTS, a na studiach niestacjonarnych 63 punkty. W programie studiów stacjonarnych ujęte są zajęcia z wychowania fizycznego w wymiarze 60 godzin na studiach stacjonarnych i 10 na niestacjonarnych.

Przyjęta przez jednostkę łączna liczba godzin zajęć dydaktycznych jest odpowiednia z punktu widzenia możliwości osiągnięcia efektów uczenia się, zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych. Także dla poszczególnych przedmiotów przyjęto liczbę godzin zajęć pozwalającą na osiągnięcia

przyjętych dla nich efektów uczenia się. Liczba punktów ECTS dla zajęć wymagających bezpośredniego udziału nauczyciela akademickiego i studentów jest zgodna z wymaganiami.

Program studiów na kierunku finanse i rachunkowość ma identyczną sekwencję dla studiów stacjonarnych i niestacjonarnych. Układ programu kształcenia jest logiczny z punktu widzenia umiejscowienia w nim poszczególnych przedmiotów, w szczególności z punktu widzenia powiązań występujących pomiędzy nimi.

Na ocenianym kierunku studiów zajęcia dydaktyczne prowadzone są w formie wykładów, ćwiczeń, laboratoriów, projektów, seminariów, lektoratów oraz praktyk zawodowych. Zarówno na studiach stacjonarnych, jak i niestacjonarnych, w zależności od specjalności, 55-56% godzin zajęć dydaktycznych prowadzonych jest w formie ćwiczeń, laboratoriów, projektów i seminariów dyplomowych. Zastosowanie takich proporcji form zajęć dydaktycznych umożliwia w stopniu właściwym dla ogólnoakademickiego profilu studiów aktywny udział studentów w zajęciach. Zajęcia odbywają się przy tym w grupach dostosowanych liczebnością do ich formy.

Program kształcenia realizowany na studiach pierwszego stopnia na kierunku finanse i rachunkowość stwarza studentom możliwość wyboru specjalności oraz seminarium dyplomowego. Łączny wymiar zajęć do wyboru wyrażony w punktach ECTS wynosi 63 i spełnia wymóg przyporządkowania tego typu zajęciom co najmniej 30% łącznej liczby punktów ECTS.

Program kształcenia na ocenianym kierunku studiów uwzględnia powiązanie zajęć dydaktycznych z działalnością naukową pracowników Wydziału w dyscyplinie, do której przyporządkowany jest kierunek studiów. Łącznie przypisano do nich 124-125 punktów ECTS.

Na studiach pierwszego stopnia program studiów obejmuje lektorat z języka obcego. Zarówno na studiach stacjonarnych, jak i na studiach niestacjonarnych, wymiar godzin tych zajęć jest odpowiedni i wynosi 120.

Na ocenianym kierunku studiów nie są prowadzone zajęcia z wykorzystaniem metod i technik kształcenia na odległość.

Metody kształcenia stosowane na ocenianym kierunku studiów cechuje duża różnorodność oraz dostosowanie do formy zajęć, treści kształcenia oraz założonych efektów uczenia się. Wykłady prowadzone są z zastosowaniem metod werbalnych i interaktywnych zapewniających przekaz wiedzy. W ramach ćwiczeń stosuje się metody nastawione na aktywne włączenie studentów w proces realizacji zajęć i pozwalające na osiągnięcie efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych.

Metody kształcenia uwzględniają potrzebę kształtowania umiejętności prowadzenia przez studentów badań naukowych. Studenci są zapoznawani z metodami, technikami, narzędziami i materiałami stosowanymi przy rozwiązywaniu zadań praktycznych z zakresu ekonomii i finansów ze wskazaniem sposobów ich wykorzystywania do prowadzenia badań naukowych. Studenci ocenianego kierunku studiów włączani są do badań naukowych prowadzonych na Wydziale Zarządzania. Szczególną rolę w rozwoju aktywności studentów w tym zakresie odgrywają koła naukowe.

Metody dydaktyczne stosowane w ramach lektoratów języka obcego pozwalają absolwentom studiów pierwszego stopnia na opanowanie znajomości języka obcego na poziomie biegłości B2 oraz umiejętności posługiwania się językiem specjalistycznym z zakresu finansów i rachunkowości.

Regulamin studiów stwarza studentom osiągnięciem wybitne wyniki w nauce możliwość studiowania według indywidualnego programu studiów. Studenci znajdujący się w trudnej sytuacji życiowej bądź osiągnięciem wybitne wyniki sportowe, uczestniczący w prowadzeniu badań naukowych, zaangażowani w działalność samorządową mają możliwość ubiegania się o studiowanie według indywidualnej organizacji toku studiów. Uczelnia uwzględnia potrzeby osób z niepełnosprawnością związane z

udziałem w zajęciach dydaktycznych przez stosowanie różnych form wsparcia. Wskazane rozwiązania i przedsięwzięcia pozwalają na odpowiednie dostosowanie procesu uczenia się do zróżnicowanych potrzeb poszczególnych osób i ich grup.

Studenci kierunku finanse i rachunkowość na Politechnice Rzeszowskiej mają obowiązek odbycia praktyk studenckich. W tym celu Uczelnia wprowadziła dla każdego z kierunków specjalną zakładkę na swojej stronie internetowej. Można na niej znaleźć następujące załączniki dotyczące praktyk zawodowych: zarządzenie rektora, skierowanie, porozumienie z pracodawcą, cele i ramowy program oraz raport. Dodatkowo studenci kierunku finanse i rachunkowość na stronie internetowej znajdują opisaną ścieżkę „krok po kroku”, która pozwoli im zapoznać się ze szczegółowymi informacjami na temat: całego procesu, głównych celów, wyboru miejsca odbywania praktyki oraz warunków zaliczenia. Tak opracowany system pozwala w pełni zapoznać studentów z zakresem ich praw i obowiązków. Władze Wydziału Zarządzania powołały również kierunkowych kierowników praktyk o odpowiednich kwalifikacjach i doświadczeniu, aby w razie wątpliwości studenci mogli uzyskać odpowiedzi na pytania oraz zapoznać się z listą firm i instytucji, które zdecydowały się nawiązać współpracę z Uczelnią. Z § 2 Zarządzenia Rektora PRz w sprawie zasad organizacji praktyk dla studentów Politechniki Rzeszowskiej wynika, że ich celem jest poznanie specyfiki pracy, poszerzenie wiedzy i wykształcenie umiejętności praktycznego jej zastosowania, poznanie własnych możliwości na rynku pracy, doskonalenie umiejętności organizacji pracy własnej, pracy zespołowej, efektywnego zarządzania czasem, sumienności, odpowiedzialności za powierzone zadania oraz nawiązywanie kontaktów zawodowych. Szczegółowe zasady odbywania praktyk studenckich określa dokument nazwany „Cele i ramowy program praktyk studenckich na kierunku finanse i rachunkowość”.

Zgodnie z planem studiów dla kierunku finanse i rachunkowość do odbycia praktyki studenckiej są zobowiązani wszyscy studenci studiów stacjonarnych i niestacjonarnych pierwszego stopnia. Praktyki trwają 3 tygodnie, czyli 15 dni roboczych. Realizowane są po IV semestrze w okresie wakacji. W programie kształcenia na kierunku finanse i rachunkowość zaplanowano 120 godzin praktyk. Ich program dobrze uzupełnia programy innych przedmiotów i umożliwia osiągnięcie efektów uczenia się. Niepoprawnie natomiast oszacowano liczbę punktów ECTS, która wynosi 3, a powinna przy takiej liczbie godzin wynosić 4. Z przedstawionej dokumentacji wynika, że przedstawiciele pracodawców stwierdzili, że zaproponowana liczba godzin jest adekwatna i pozwala na zdobycie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych potrzebnych w pracy zawodowej.

Student dokonuje wyboru miejsca odbywania praktyk przy uwzględnieniu założeń i zasad zawartych w dokumencie „Cele i ramowy program praktyk studenckich na kierunku finanse i rachunkowość” oraz po uzyskaniu zgody kierownika praktyk studenckich. Z przedstawionych dokumentów wynika, że Wydział Zarządzania PRz posiada 118 porozumień, które regulują zasady współpracy pomiędzy Uczelnią, a instytucją przyjmującą studentów na praktykę zawodową. Określają one również obowiązki każdej ze stron. Warto podkreślić, że studenci mogą również zaproponować instytucję lub firmę ze swojej rodzinnej miejscowości. Wówczas kierownicy praktyk nawiązują kontakt z zaproponowanym podmiotem i po pozytywnej weryfikacji pod względem możliwości realizacji programu praktyk podpisują porozumienia.

W okresie praktyk zawodowych za opiekę nad studentem odpowiada zarówno kierownik praktyk studenckich ze strony Uczelni, jak i opiekun ze strony instytucji przyjmującej. W trakcie realizacji praktyk student ma obowiązek uzupełnić dokumentację zawierającą szczegółowy opis wykonywanych przez niego zadań i zdobytych efektów uczenia się.

Warunkiem zaliczenia praktyki jest wywiązanie się z zadań wskazanych w ustalonym programie. Po ich zakończeniu student jest zobowiązany dostarczyć zaświadczenie zakładu pracy o odbyciu praktyki oraz

ocenę praktykanta wystawioną przez opiekuna. Na podstawie dokumentacji i rozmowy kierownik praktyk wystawia ostateczną ocenę. Studenci wizytowanego kierunku na Politechnice Rzeszowskiej mają również możliwość ubiegania się o zaliczenie praktyki zawodowej na podstawie pracy zawodowej. Organizowany jest wówczas egzamin przed komisją, który ma zweryfikować, czy student osiągnął założone efekty uczenia się. Warto podkreślić, że to rozwiązanie zostało wprowadzone w obecnym roku akademickim i nie było jeszcze takiego przypadku. Kierownicy praktyk w trakcie rozmowy z zespołem oceniającym PKA podkreślili również, że prowadzą systematyczny monitoring czy studenci faktycznie realizują program praktyk. Najczęściej odbywa się to w formie rozmów telefonicznych z opiekunami ze strony miejsca pracy.

Organizację roku akademickiego w uczelni ustala Rektor. Obejmuje ona okresy zajęć dydaktycznych, sesji egzaminacyjnych oraz okresy wolne od zajęć i odpowiada standardom stosowanym w tym zakresie w szkolnictwie wyższym. Organizacja ta przewiduje odpowiednią liczbę dni na realizację zajęć i weryfikację oraz ocenę realizacji efektów uczenia się.

Plany zajęć na ocenianym kierunku wprowadzają właściwe rozłożenie obciążeń w trakcie całych studiów. W ramach organizacji procesu kształcenia przewidziano odpowiedni czas na sprawdzanie i ocenę efektów uczenia się. Jest on ujęty w ramach kalkulacji nakładu pracy studenta i zamieszczony w sylabusach przedmiotów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 2 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Treści programowe ujęte w programie kształcenia i sylabusach przedmiotów odpowiadają aktualnemu stanowi wiedzy i praktyki w zakresie dyscypliny, do której został przyporządkowany kierunek studiów. Treści te są odpowiednio rozwinięte, wsparte właściwie dobraną literaturą przedmiotu i umożliwiają uzyskanie założonych efektów uczenia się.

Program kształcenia ma wymiar czasowy pozwalający na osiągnięcie przyjętych kierunkowych i przedmiotowych efektów uczenia się. Właściwie skalkulowano w ujęciu czasowym wymiar zajęć prowadzonych z bezpośrednim udziałem nauczycieli akademickich.

Struktura programu kształcenia z punktu widzenia wymiaru czasowego przyjętego dla poszczególnych przedmiotów i modułów kształcenia oraz sekwencji ich realizacji jest prawidłowa. Formy prowadzonych zajęć są zróżnicowane i dostosowane do charakteru przedmiotów. Studenci mają możliwość wyboru zajęć dydaktycznych w wymiarze przekraczającym 30% łącznej liczby punktów ECTS dla całych studiów. Program studiów przewiduje naukę języka obcego.

W sylabusach przedmiotów wskazane zostały odpowiednio dobrane do każdego z nich metody kształcenia. Pozwalają one na realizację założonych efektów uczenia się. Studenci wykonują szereg zadań w ramach pracy własnej, co pozwala na kształtowanie umiejętności samodzielnej pracy i aktywności w procesie uczenia się. W procesie kształcenia studenci przygotowani są do prowadzenia działalności naukowej bądź biorą w niej udział.

Na kierunku finanse i rachunkowość Politechniki Rzeszowskiej funkcjonuje również system studenckich praktyk zawodowych. Rozbudowana i stała współpraca z przedstawicielami rynku pracy daje pewność dobrze realizowanych zajęć. Władze Wydziału Zarządzania opracowały szczegółową dokumentację dla

ocenianego kierunku, która określa przebieg praktyki oraz sposoby weryfikacji osiągniętych efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 3. Przyjęcie na studia, weryfikacja osiągnięcia przez studentów efektów uczenia się, zaliczanie poszczególnych semestrów i lat oraz dyplomowanie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 3

Warunki i tryb rekrutacji kandydatów na studia określają Uchwały Senatu Politechniki Rzeszowskiej. Przyjęcia dokonywane są po spełnieniu wymogu uzyskania minimalnej liczby punktów uprawniającej do przyjęcia na określony kierunek, poziom i profil kształcenia oraz formę w ramach planowanej liczby miejsc na podstawie listy rankingowej, w kolejności określonej sumą punktów, uzyskaną w postępowaniu rekrutacyjnym.

W postępowaniu rekrutacyjnym brane są pod uwagę wyniki egzaminu maturalnego uzyskane na poziomie podstawowym albo na poziomie rozszerzonym z części pisemnej z przedmiotów: języka polskiego, języka obcego nowożytnego, matematyki oraz geografii lub fizyki i astronomii lub fizyki. Wyniki egzaminu maturalnego uzyskane z poszczególnych przedmiotów są przeliczane na punkty z uwzględnieniem wag, ustalonych odpowiednio dla poziomu podstawowego i poziomu rozszerzonego. Wyniki postępowania rekrutacyjnego są jawne. Warunki przyjmowania kandydatów na studia są przejrzyste, zapewniają bezstronność postępowania i równe szanse w podjęciu studiów. Jednocześnie umożliwiają one selektywny dobór kandydatów oparty na posiadanej przez nich wstępnej wiedzy i umiejętnościach na poziomie niezbędnym do osiągnięcia efektów uczenia się na studiach pierwszego stopnia.

Uczelnia określiła warunki i procedury potwierdzania efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów. Regulacje te zapewniają prawidłową identyfikację efektów uczenia się uzyskanych poza systemem studiów oraz ocenę ich adekwatności do efektów uczenia się przyjętych dla kierunku finanse i rachunkowość.

Identyfikacji efektów uczenia się osiągniętych na innej uczelni oraz zaliczenie ich w ramach programu studiów realizowanego na ocenianym kierunku dokonuje się według ustaleń Regulaminu studiów oraz systemu ETCS.

Zasady i procedury dyplomowania określone zostały w Regulaminie studiów. Ich uszczegółowienia na Wydziale Zarządzania dokonano w formie określenia wytycznych wprowadzających wymogi merytoryczne i redakcyjne stawiane pracom dyplomowym, zasady edytowania tekstu, zasady recenzowania prac. Wszystkie prace dyplomowe podlegają weryfikacji w systemie antyplagiatowym.

Na egzaminie dyplomowym student odpowiada na trzy pytania wylosowane z listy obejmującej 50 zagadnień z zakresu treści przedmiotów podstawowych i kierunkowych. Dobór tych zagadnień jest właściwy z punktu widzenia weryfikacji efektów uczenia się. Druga część egzaminu dyplomowego obejmuje prezentację pracy dyplomowej i dyskusję nad jej wynikami.

System dyplomowania na ocenianym kierunku studiów pozwala na właściwe przygotowanie studenta do wykonania pracy dyplomowej oraz weryfikacji wiedzy i umiejętności w trakcie egzaminu dyplomowego. Przegląd prac dyplomowych wykazał jednak, że niektóre z nich mają wady, np. niezgodność metod analizy opisanych z wykorzystanymi, niezgodność zakresów danych przedstawionych z wykorzystanymi, zakres analizy inny niż sugeruje tytuł pracy, niepoprawności formalne, opisowy charakter niektórych prac, brak wykorzystania literatury obcojęzycznej (przykłady są w załącznikach). Rekomenduje się większą dbałość o jakość prac dyplomowych.

Ogólne zasady dokonywania weryfikacji i oceny realizacji efektów uczenia się określa Regulamin studiów. Zapewniają one rzetelność i przejrzystość weryfikacji efektów uczenia się oraz wiarygodność i porównywalność ocen. Możliwe jest także stosowanie specjalnych terminów i metod weryfikacji w sytuacjach szczególnych, np. dla studentów niepełnosprawnych. Weryfikacja efektów uczenia się ma charakter ciągły. W trakcie zajęć dydaktycznych dokonywana jest ona w oparciu o aktywność studenta oraz oceny wykonywanych przez niego prac przejściowych. Zaliczeniu podlegają wszystkie formy zajęć z danego przedmiotu. Metody weryfikacji efektów uczenia się określone są w kartach przedmiotów. Weryfikacja obejmuje wiedzę, umiejętności i kompetencje społeczne w oparciu o metody dostosowane do rodzaju przedmiotu i formy zajęć. Uzyskane przez studentów oceny z zaliczeń i egzaminów wprowadzane są do USOS.

Poprzez USOS studenci mają zapewniony dostęp do informacji na temat ocen uzyskanych z zaliczeń i egzaminów końcowych. Informacje na temat ocen prac przejściowych są dostępne dla nich bezpośrednio u prowadzących zajęcia. W przypadku sytuacji konfliktowych studenci na zasadach określonych w Regulaminie studiów mogą występować o komisyjne sprawdzenie ich wiedzy.

Uzyskanie pozytywnych ocen końcowych ze wszystkich przedmiotów ujętych w planie studiów w danym semestrze jest podstawą jego zaliczenia. Student ma obowiązek zaliczenia do końca studiów wszystkich zajęć oraz praktyk zawodowych, a ostatnim etapem osiągnięcia przez niego założonych efektów uczenia się jest egzamin dyplomowy.

Określone w Regulaminie studiów i innych aktach wewnętrznych obowiązujących w jednostce prowadzącej oceniany kierunek studiów rozwiązania zapewniają równe traktowanie studentów w procesie weryfikacji oceniania efektów uczenia się. Nauczyciele akademicki prowadzący zajęcia przestrzegają zasad bezstronności wystawiania ocen oraz dbają o przejrzystość procesu weryfikacji efektów uczenia się.

Oceny postępów studentów w nauce dokonuje się na podstawie warunków określonych w kartach przedmiotów. Stosowane w tym zakresie metody są dostosowane do rodzaju i formy przedmiotów i zapewniają skuteczną weryfikację i ocenę założonych dla nich efektów uczenia się.

Tematyka prac przejściowych i egzaminacyjnych obejmuje całość przedmiotowych treści programowych w powiązaniu z zakładanymi efektami uczenia się. Dobór rodzaju tych prac w odniesieniu do poszczególnych przedmiotów, ich formy dydaktycznej oraz poziomu i profilu studiów jest właściwy. Tematyka prac dyplomowych obronionych w roku akademickim 2018/2019 jest zgodna z efektami uczenia się oraz dyscypliną, do której kierunek został przyporządkowany.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 3 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Tryb i warunki rekrutacji kandydatów pozwalają na ich selekcję z punktu widzenia możliwości realizacji efektów uczenia przyjętych dla danego poziomu studiów. Zapewniają one równoprawne traktowanie wszystkich osób.

Uczelnia wprowadziła regulacje umożliwiające identyfikację i ocenę efektów uczenia się uzyskanych poza systemem szkolnictwa wyższego. Prawidłowo skonstruowane i stosowane są zasady zaliczenia efektów uczenia się zrealizowanych przez studentów w przypadku przeniesienia z innej uczelni bądź odbycia części studiów w uczelni zagranicznej.

System dyplomowania zapewnia dostosowanie tematów prac dyplomowych do dyscypliny naukowej, do której został przyporządkowany kierunek studiów. W części ocenianych prac dyplomowych występują niepoprawności lub braki merytoryczne lub formalne. Mimo pewnych mankamentów prace uzyskują wysokie oceny.

Zasady weryfikacji i oceny efektów uczenia się zapewniają równe traktowanie wszystkich studentów. Pozwalają one na realizację zakładanych celów i efektów uczenia się.

Studenci z niepełnosprawnościami mogą korzystać z odpowiednich form wsparcia w organizacji zajęć i egzaminów. Studenci otrzymują informację zwrotną o wynikach oceny prac i etapów kształcenia. W przypadku wystąpienia sytuacji konfliktowych mogą występować o komisijną weryfikację swoich postępów w nauce.

Stosowane na ocenianym kierunku studiów metody weryfikacji i oceny osiągniętych przez studentów efektów uczenia są określone są w sylabusach i podane z odpowiednim wyprzedzeniem do wiadomości studentów.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 4. Kompetencje, doświadczenie, kwalifikacje i liczebność kadry prowadzącej kształcenie oraz rozwój i doskonalenie kadry

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 4

Wydział Zarządzania zatrudnia 151 nauczycieli akademickich: 9 profesorów, 22 doktorów habilitowanych, 94 doktorów i 26 magistrów. Obsada zajęć na kierunku *finanse i rachunkowość*, I stopień liczy 3 profesorów, 12 doktorów habilitowanych, 32 doktorów i 11 magistrów – w sumie 58 osób. Jest to szeroki zespół o różnorodnym dorobku naukowym, dobrze związanym z realizowanymi zajęciami. Duża część pracowników posiada również odpowiednie doświadczenie zawodowe uzyskane poza uczelniami, w szczególności osoby ze stopniem magistra, co potwierdziło spotkanie ZO PKA z kadrą. Spotkanie ZO PKA z Radą Biznesu potwierdziło, iż duża część kadry jest lub była związana z praktyką. Obciążenie nauczycieli akademickich jest odpowiednie, choć przeważnie przekracza 100% pensum.

Przypadki nieprawidłowej obsady zajęć są sporadyczne – zostały zidentyfikowane 3 takie przypadki, szczegółowe informacje znajdują się w załączniku. Rekomenduje się zmianę tych obsad.

Polityka kadrowa jest odpowiednia - w ostatnich 6 latach na Wydziale Zarządzania 1 osoba zdobyła tytuł naukowy profesora, 17 osób stopień doktora habilitowanego, a 22 doktora. Powyższe stopnie i tytuły naukowe związane są z dyscyplinami, w ramach których prowadzono na Wydziale większość badań naukowych: nauki o zarządzaniu i jakości, ekonomia i finanse oraz nauki o bezpieczeństwie. Wydział zmaga się jednak z problemami typowymi dla całego sektora szkolnictwa wyższego, jak niskie wynagrodzenia w sektorze szkolnictwa wyższego, oraz z podejściem, w którym dydaktyka nie jest priorytetem w rozwoju akademickim danego pracownika. Pomimo tych trudności udaje się zapewnić dobrą obsadę zajęć i pozyskać również praktyków do prowadzenia w szczególności ćwiczeń.

Podczas spotkania ZO PKA z kadrami akademicką potwierdzono, iż kadra ma możliwość rozwoju, doskonalenia swoich kompetencji dydaktycznych i merytorycznych. Uczelnia umożliwia również wyjazdy pracowników na zagraniczne wizyty studyjne. Kadra wskazała, że nie są prowadzone działania systemowe mające na celu doskonalenie jej dorobku dydaktycznego (np. wymiana dobrych praktyk), dyskusje nad obowiązującymi regulacjami np. rolą ECTSów, czy „efektów uczenia się” w procesie kształcenia. Politechnika Rzeszowska i Wydział Zarządzania nie biorą również udziału w programie Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego „Mistrzowie Dydaktyki”. Rekomenduje się więc organizowanie cyklicznych szkoleń i seminariów dla kadry dydaktycznej w celu wymiany dobrych praktyk dydaktycznych, dyskusji nad intencjami Procesu Bolońskiego, podnoszenia wiedzy z rozwiązań prawnych obowiązujących w kształceniu wyższym w Polsce i w Europejskim Obszarze Szkolnictwa Wyższego, a także doskonalenie kadry poprzez szersze uczestnictwo Wydziału i Politechniki Rzeszowskiej w programach MNiSW.

Kadra współpracuje naukowo w ramach kół naukowych ze studentami, czego efektem jest organizacja konferencji i seminariów naukowych oraz publikacje naukowe.

Kadra Wydziału podlega parametrycznej ocenie pracowników prowadzonej przez Wydziałową Komisję ds. Oceny Nauczycieli Akademickich, która odbywa się według Regulaminu parametrycznej oceny nauczycieli akademickich. Wyniki oceny pracownika dokonywanej przez studentów, komisje oraz przełożonych mają wpływ na nagrody oraz dalsze zatrudnianie.

Studenci prowadzą ocenę pracy nauczycieli akademickich poprzez cosemestralną ankietyzację przy pomocy systemu informatycznego USOS. Przyjęty sposób oceniają pozytywnie. Student ma możliwość wystawienia oceny nauczycielowi na podstawie skali akademickiej (2-5) oraz dopisania uwag w polu swobodnej wypowiedzi. Brak natomiast informacji zwrotnej o najlepiej ocenianych nauczycielach akademickich. Rekomenduje się jej wprowadzenie.

Ankiety analizowane są przez władze dziekańskie oraz Wydziałową Komisję ds. Jakości Kształcenia. W przypadku średnich ocen z poszczególnych pytań poniżej 3 władze dziekańskie podejmują rozmowy z nauczycielami akademickimi.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 4 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Kompetencje i doświadczenie, kwalifikacje oraz liczba nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia ze studentami zapewniają prawidłową realizację zajęć oraz osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, choć występują incydentalne sytuacje nieprawidłowej obsady zajęć.

Polityka kadrowa zapewnia dobór nauczycieli akademickich i innych osób prowadzących zajęcia, oparty o transparentne zasady i umożliwiający prawidłową realizację zajęć, uwzględnia systematyczną ocenę

kadry prowadzącej kształcenie, przeprowadzaną z udziałem studentów, której wyniki są wykorzystywane w doskonaleniu kadry, a także stwarza warunki stymulujące kadrę do ustawicznego rozwoju, choć brakuje rozwiązań systemowych na poziomie Wydziału i Uczelni mających na celu doskonalenia dydaktyki.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 5. Infrastruktura i zasoby edukacyjne wykorzystywane w realizacji programu studiów oraz ich doskonalenie

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 5

Baza jest nowoczesna, oparta na własnej infrastrukturze Politechniki Rzeszowskiej. Kierunek *finanse i rachunkowość* jest realizowany na głównym kampusie Uczelni. Studenci odbywają zajęcia w budynkach S, L, J, P, F oraz V, które posiadają odpowiednią liczbę sal dostosowaną do liczebności studentów wyposażonych w odpowiedni sprzęt wizualny i informatyczny. Studenci obecni podczas spotkania z ZO PKA potwierdzili, iż infrastruktura Uczelni jest odpowiednia.

Studenci odbywają zajęcia wymagające korzystania z programów komputerów w laboratoriach informatycznych, które są wyposażone w nowoczesny sprzęt komputerowy oraz oprogramowanie odpowiednie do prac badawczych i prowadzenia zajęć kształcących umiejętności, w tym umiejętności prowadzenia badań naukowych. Na kierunku *finanse i rachunkowość* podczas zajęć *informatyczne programy finansowe, informatyczne wspomaganie controllingu, informatyka finansowa, kadry i płace* wykorzystywane są programy MS Excell, Comarch ERP, Sage Symfonia. Systemy Comarch ERP, Sage Symfonia, które należą do najpopularniejszych programów w Polsce wykorzystywanych do ewidencji i rozliczania procesów finansowo-księgowych w przedsiębiorstwach. Przykładowe przedsiębiorstwa, w których absolwenci zostali zatrudnieni dzięki znajomości obsługi tych systemów to: DigitAL Sp. z o.o., Comarch S.A., OPTeam S.A., Sagitum S.A., Netrix Systemy Informatyczne.

Na Uczelni jest zapewniony dostęp do Internetu poprzez sieć *eduroam*. Do dyspozycji kierunku jest również sala wideokonferencyjna (bud. Ł, nr 113).

Biblioteka mieści się również na terenie kampusu głównego Uczelni. Jest to nowoczesny budynek posiadający różne strefy do pracy dla studentów i wykładowców: jest strefa pracy indywidualnej, strefa pracy zespołowej, strefa głośna. Biblioteka posiada również strefę jadalną. Zbiory biblioteki są otwarte – dostępne na półkach, gdzie na każdej książce jest informacja, czy można z danej książki korzystać tylko na miejscu, czy jest możliwość jej wypożyczenia. Na półkach znajdują się również QR kody, które prowadzą studentów do książek w elektronicznej bazie PWN IBUK. Studenci mają dostęp do następujących baz elektronicznych: EBSCO, Elsevier, Springer, Nature i Science, Wiley, SCOPUS, Web of Science). Biblioteka w czasie roku akademickiego otwarta jest w godzinach: poniedziałek–piątek: 8:30–19:00 oraz sobota: 9:00–14:00.

Katalog zawiera aktualne pozycje z zakresu *finansów i rachunkowości, I stopień* w tym literaturę podstawową znajdującą się w sylabusach. Biblioteka podejmuje decyzje zakupowe na podstawie informacji uzyskanej od pracowników. Katalog zawiera zarówno książki (w tym w formie elektronicznej), jak i aktualne czasopisma – głównie polskojęzyczne.

Infrastruktura będąca do dyspozycji kierunku finanse i rachunkowość jest dostosowana do potrzeb osób z niepełnosprawnością: sale wykładowe, ciągi komunikacyjne, biblioteka. Przykładowo, studenci Politechniki Rzeszowskiej mają darmowy dostęp do oprogramowania ułatwiającego korzystanie z komputera dla osób z niepełnosprawnością wzroku o nazwie Blink Mouse.

Obecnie prowadzone są działania rozwojowe Wydziału Zarządzania mające na celu pozyskanie systemu SAP do celów edukacyjnych. System ten będzie wykorzystywany w kształceniu na wszystkich kierunkach realizowanych przez Wydział Zarządzania, w tym i na *finansach i rachunkowości, I stopień*. Studenci, jako sposób oceny infrastruktury wskazali możliwość zgłaszania uwag i potrzeb do władz Wydziału. W Uczelni nie jest prowadzona wśród studentów ocena poziomu infrastruktury.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 5 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza jest nowoczesna, umożliwia prawidłową realizację zajęć i osiągnięcie przez studentów efektów uczenia się, w tym przygotowanie do prowadzenia działalności naukowej lub udział w tej działalności, jak również są dostosowane do potrzeb osób z niepełnosprawnością, w sposób zapewniający tym osobom pełny udział w kształceniu i prowadzeniu działalności naukowej.

Infrastruktura dydaktyczna, naukowa, biblioteczna i informatyczna, wyposażenie techniczne pomieszczeń, środki i pomoce dydaktyczne, zasoby biblioteczne, informacyjne, edukacyjne oraz aparatura badawcza podlegają systematycznym przeglądom, a wyniki tych przeglądów są wykorzystywane w działaniach doskonalących. Studenci mają możliwość zgłaszania uwag do władz Wydziału Zarządzania w powyższych kwestiach.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 6. Współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym w konstruowaniu, realizacji i doskonaleniu programu studiów oraz jej wpływ na rozwój kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 6

Władzom Wydziału Zarządzania zależy na systematycznej, stałej i zróżnicowanej współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Główną motywacją do jej rozwoju jest chęć upracticzniania procesu kształcenia oraz prośby studentów. Aby usystematyzować współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym władze Wydziału Zarządzania powołały Prodziekana ds. rozwoju i kontaktów z gospodarką.

Na potrzeby wizytowanego kierunku ze 118 instytucjami zostały podpisane ogólne umowy o współpracy. Znajdują się wśród nich m.in. banki, biura rachunkowe, izby Administracji Skarbowej, przedsiębiorstwa produkcyjne, handlowe i usługowe, powiatowe urzędy pracy, urzędy skarbowe, starostwa powiatowe oraz szkoły średnie. Dodatkowo w trakcie spotkania Zespołu oceniającego PKA z władzami wizytowanego kierunku zauważono, że część współpracujących instytucji i firm nie ma podpisanych umów, ponieważ w ich opinii nie były one konieczne. Głównymi formami współpracy jest prowadzenie zajęć praktycznych i warsztatów, organizacja praktyk zawodowych, staży, wizyt studyjnych i konkursów, opiniowanie programów kształcenia oraz prowadzenie wspólnych badań. Zdaniem przedstawicieli władz kierunku finanse i rachunkowość takie zróżnicowanie pozwala w pełni zaangażować interesariuszy zewnętrznych w proces kształcenia, dzięki czemu studenci zyskują możliwość zapoznania się w praktyce z przyszłym zawodem oraz nabierają doświadczenia.

W trakcie spotkania z Zespołem oceniającym PKA przedstawiciele kierunku finanse i rachunkowość przedstawili skład Rady Biznesu, która została powołana uchwałą Rady Wydziału Zarządzania Politechniki Rzeszowskiej nr 37A/2012 z dnia 14.11.2012 r. W jej składzie znajdują się przedstawiciele m.in. takich instytucji jak: Bank PEKAO S.A. I Oddział Rzeszów, Narodowy Bank Polski, Międzynarodowe Targi Rzeszowskie, Telewizja Polska S.A., Lead HR Director Central Europe Deloitte Advisory Sp. z o.o., Zakłady Porcelany Elektrotechnicznej ZAPEL S.A., Bank Zachodni WBK S.A., Stowarzyszenie Dębicki Klub Biznesu, TEREZ Performance Polymers Sp. z o.o., PKO Bank Polski oraz COMMIT Polska Sp. z o.o. Praca Rady Biznesu oparta jest na corocznych spotkaniach sprawozdawczo-opiniujących, delegowaniu przedstawiciela pracodawców do Wydziałowej Komisji ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia oraz spotkaniach nieformalnych. Z przedstawionych dokumentów oraz rozmów wynika, że współpraca jest systematyczna. Głównym zadaniem Rady Biznesu jest opiniowanie programu studiów oraz efektów uczenia się, dzielenie się wiedzą i doświadczeniem podczas spotkań ze studentami oraz współpraca przy prowadzeniu badań naukowych z pracownikami kierunku. W trakcie wizytacji zespołu oceniającego PKA zostały przedstawione dokumenty dotyczące propozycji zmian na kierunku finanse i rachunkowość. Dotyczą one przede wszystkim zastąpienia części wykładów bardziej praktyczną formą prowadzenia zajęć oraz wprowadzeniem wizyt studyjnych w miejscach pracy. Warto podkreślić, że większość przedstawicieli pracodawców zaangażowana jest w ewaluację programów oraz efektów uczenia się w sposób nieformalny. W opinii pracodawców wynika to z faktu systematycznej współpracy przy realizacji praktyk zawodowych, co pozwala na ciągłą wymianę uwag. Przykładem skuteczności zgłaszanych uwag przez przedstawicieli otoczenia społeczno-gospodarczego jest fakt, że od roku akademickiego 2019/20 wprowadzono profil praktyczny na II stopniu wizytowanego kierunku. Dodatkowo ponad połowa zajęć dydaktycznych prowadzona jest przez praktyków, którzy są jednocześnie nauczycielami akademickimi, co pozwala opracować i realizować efekty uczenia się, które są spójne z oczekiwaniami rynku pracy.

Jedną w podstawowych form współpracy jest realizacja praktyk zawodowych. W ich przypadku podpisywane są umowy o współpracy, które dokładnie określają zakres obowiązków każdej ze stron. Dzięki takiemu podejściu student dokładnie wie, czego od niego się oczekuje, natomiast pracodawca jest świadomy, w jaki sposób wspierać proces osiągania efektów uczenia się. Dodatkowo warto podkreślić, że praktyki zawodowe realizowane są w instytucjach, które są potencjalnym miejscem pracy absolwentów ocenianego kierunku. Z rozmów zespołu oceniającego PKA z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego oraz studentami wynika, że praktyki są pozytywnie oceniane przez obie strony, a ich cel jest realizowany.

Ciekawą formą współpracy z Narodowym Bankiem Polskim, bankiem PKO S.A., Międzynarodowymi Targami Rzeszowskimi i Kalsterem Expo jest organizacja konkursów dla studentów m.in. kierunku finanse i rachunkowość. Interesariusze zewnętrzni podkreślili, że jest to bardzo dobra forma popularyzacji wiedzy, a symboliczne nagrody dają dodatkowo motywację do nauki. Przykładem takiej aktywności jest VII Konkurs Wiedzy Finansowo-Bankowej, który adresowany był do wszystkich studentów. Podstawowym jego celem było umożliwienie uczestnikom poszerzenia posiadanej wiedzy oraz lepszego zrozumienia zjawisk występujących na rynkach finansowych. W eliminacjach wzięło udział ok. 200 studentów, a do finału przystąpiło 12 studentów.

Władze Wydziału Zarządzania podkreśliły również duże znaczenie współpracy z przedstawicielami otoczenia społeczno-gospodarczego w trakcie przygotowywania prac dyplomowych oraz badań naukowych. Z przedstawionych dokumentów wynika, że w ostatnim roku na kierunku finanse i rachunkowość, 9 prac dyplomowych było realizowanych na zlecenie interesariuszy zewnętrznych. Przykładowymi tematami podjętymi w trakcie badań były: „Znaczenie kredytów w działalności banku komercyjnego”, „Finanse z projektach współfinansowanych przez UE”, a także dotyczące amortyzacji środków trwałych, analizy płynności finansowej, oraz ewidencji wynagrodzeń. W ramach realizowanych zajęć dydaktycznych studenci uczestniczyli również w prowadzeniu badań na potrzeby firm. Do najczęściej poruszanych tematów można zaliczyć analizę skuteczności procesu doradztwa oraz badanie satysfakcji z pracy pracowników.

Dodatkowo na kierunku finanse i rachunkowość powodzeniem cieszy się współpraca z otoczeniem społeczno-gospodarczym przy realizacji konferencji, szkoleń certyfikowanych lub wykładów otwartych. Zarówno członkowie Rady Biznesu jak i Władze Wydziału Zarządzania podkreślili dużą liczbę realizowanych wydarzeń.

Na Politechnice Rzeszowskiej funkcjonuje Dział Promocji, Karier i Rozwoju, w którego skład wchodzi Biuro Karier. Jego głównym zadaniem jest wsparcie studentów poprzez prowadzenie indywidualnego i grupowego doradztwa zawodowego, organizację warsztatów i szkoleń, dostarczanie informacji o rynku pracy i możliwościach podnoszenia kwalifikacji oraz zbieranie i udostępnianie ofert pracy, staży i praktyk zawodowych. Dodatkowo Biuro Karier prowadzi monitoring losów zawodowych absolwentów. Z przedstawionej dokumentacji wynika, że w ostatnim badaniu wzięło udział 95 osób z kierunku finanse i rachunkowość, co stanowi 27% wszystkich przebadanych absolwentów Wydziału Zarządzania. W trakcie rozmowy z Zespołem oceniającym PKA Władze Wydziału Zarządzania podkreśliły, że monitoring losów zawodowych absolwenta jest dla nich przede wszystkim potwierdzeniem skuteczności realizowanego programu kształcenia, z uwagi na fakt, że niewielka liczba osób pozostaje bez pracy po zakończeniu studiów. Ponadto absolwenci mają możliwość wypowiedzenia się na temat całego procesu kształcenia, co dodatkowo w połączeniu z monitoringiem Ekonomicznych Losów Absolwentów Szkół Wyższych (ELA) stanowi element wpływający na modyfikację programu studiów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 6 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Z przedstawionych powyżej informacji wynika, że oceniany kierunek w pełni wykorzystuje możliwość współpracy z otoczeniem społeczno-gospodarczym. Oparta jest ona zarówno na działalności Rady Biznesu, organizowaniu szkoleń, kursów, praktyk zawodowych i konkursów przedmiotowych oraz realizację projektów unijnych. Dzięki ścisłej współpracy istnieje możliwość ewaluacji programów i efektów uczenia się.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 7. Warunki i sposoby podnoszenia stopnia umiędzynarodowienia procesu kształcenia na kierunku

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 7

Wydział Zarządzania prowadzi aktywną działalność w obszarze umiędzynarodowienia na co wskazują statystyki, z których wynika, że udział studentów Wydziału Zarządzania w relacji do liczby studentów Politechniki Rzeszowskiej wyjeżdżających na studia zagraniczne w ramach Programu Erasmus+ oraz Funduszu Stypendialnego i Szkoleniowego w roku akademickim 2018/2019 wyniósł 61%. Z tym, że liczba studentów wyjeżdżających w wartościach bezwzględnych nie jest wysoka – w roku akademickim 2018/2019 było to w sumie 8 studentów z *finansów i rachunkowości*. Na rok akademicki 2019/2020 planowany jest wyjazd 9 studentów. W ramach Erasmus studenci realizują również praktyki – w latach 2015-2019 praktyki odbyło z całej Politechniki Rzeszowskiej w sumie 21 studentów, z tego 2 studentów z kierunku *finanse i rachunkowość*. Podczas spotkania z ZO PKA studenci podkreślili duże zaangażowanie władz Uczelni oraz Wydziału w promowanie wyjazdów zagranicznych. Podejmowane działania promocyjne oraz jasne zasady rozliczania efektów uczenia się osiągniętych podczas wyjazdu zagranicznego są głównym motywatorem chęci do uczestniczenia w wymianie międzynarodowej. Wydział Zarządzania dysponuje ofertą zajęć w języku angielskim, lecz nie oferuje ścieżki lub kierunku studiów w języku angielskim. Studenci przed rozpoczęciem zajęć z języka angielskiego odbywają test poziomujący. Na koniec cyklu kształcenia w ramach studiów I stopnia każdy student zobowiązany jest do zaliczenia egzaminu z języka obcego na poziomie B2 Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego spełniając tym samym wymóg ustawowy. Dzięki prowadzeniu przedmiotów w języku angielskim mają miejsce przyjazdy studentów zagranicznych z tym, że studenci przyjeżdżający nie realizują zajęć razem ze studentami polskimi. Tak więc, nie ma miejsca tzw. „umiędzynarodowienie w domu” (*Internationalization at Home*). Rekomenduje się wprowadzenie do programu obowiązk

udziału w zajęciach i zaliczenia chociaż jednego przedmiotu wykładanego w języku obcym, np. spośród tych, w których biorą udział zagraniczni studenci.

Wykładowcy nie są motywowani systemowo do prowadzenia zajęć w języku obcym np. poprzez zwiększony przelicznik godzin do pensum.

Pełen tok studiów w języku polskim realizują również obcokrajowcy. Na kierunku *finanse i rachunkowość* obecnie jest (w roku akademickim 2019/2020) 25 studentów z zagranicy, w tym – 24 z Wietnamu i 1 student z Ukrainy. Spotkanie ZO PKA ze studentami ukazało, że znajomość języka polskiego przez studentów, w szczególności z Wietnamu, jest w wielu przypadkach bardzo słaba i uniemożliwia sprawną komunikację. Spotkanie ZO PKA z Działem Współpracy Międzynarodowej (DWM) potwierdziło, iż rozwiązania systemowe polegające na 1 rocznym intensywnym kursie języka polskiego przed podjęciem studiów, nie eliminują tego ryzyka. Rekomenduje się więc zapewnienie lepszego opanowania języka polskiego przez studentów obcokrajowców, np. poprzez lektoraty z języka polskiego prowadzone przez cały okres studiów.

W wyjazdach w ramach programu Erasmus+ uczestniczą pracownicy Wydziału Zarządzania. W ostatnich trzech latach akademickich było w sumie 40 wyjazdów (2016/2017 – wyjechało 12 pracowników, 2017/2018 – 16 pracowników, 2018/2019 – 12 pracowników). Miały również miejsce 3 wyjazdy pozaeuropejskie oraz 3 przyjazdy pracowników zagranicznych.

Dział Współpracy Międzynarodowej prowadzi podstawową analizę danych związanych z umiędzynarodowieniem na poziomie całej Uczelni. Nie ma jednak przekonujących informacji o dobrym wykorzystaniu tych analiz. Rekomenduje się więc włączenie analizy danych w obszarze umiędzynarodowienia kształcenia realizowaną przez DWM do poziomu strategicznego zarządzania Uczelnią poprzez np.

- a) systematyczne uczestnictwo reprezentanta DWM w posiedzeniach Senatu,
- b) projektowanie celów strategicznych w obszarze umiędzynarodowienia w dialogu z DWM,
- a) umożliwienie DWM prowadzenia aktywnych działań w zakresie zapewniania realizacji celów strategicznych w obszarze umiędzynarodowienia kształcenia (np.: monitorowania, określania wskaźników), w tym też na poziomie poszczególnych kierunków.

DWM współpracuje z koordynatorem programu Erasmus+, który jest pracownikiem akademickim Wydziału Zarządzania. DWM prowadzi aktywną politykę zachęcającą do mobilności studentów i pracowników.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 7 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zostały stworzone warunki sprzyjające umiędzynarodowieniu kształcenia na kierunku, zgodnie z przyjętą koncepcją kształcenia. Nauczyciele akademicki są przygotowani do nauczania, a studenci do uczenia się w językach obcych, wspierana jest międzynarodowa mobilność studentów i nauczycieli akademickich, a także tworzona jest oferta kształcenia w językach obcych, co skutkuje systematycznym podnoszeniem stopnia umiędzynarodowienia i wymiany studentów i kadry, z tym że studenci polscy nie uczestniczą w zajęciach prowadzonych w językach obcych ze studentami zagranicznymi, ani osobno, nie zachodzi więc zjawisko *Internationalization at Home*, nie są także odpowiednio

wykorzystywane analizy umiędzynarodowienia. Obcokrajowcy studiujący w języku polskim często nie posiadają wystarczających kompetencji językowych do skutecznej realizacji procesu kształcenia. Umiędzynarodowienie kształcenia nie podlega systematycznym ocenom ilościowym, ale jest przedmiotem badań jakościowych realizowanych przez DWM.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

- Kryterium 8. Wsparcie studentów w uczeniu się, rozwoju społecznym, naukowym lub zawodowym i wejściu na rynek pracy oraz rozwój i doskonalenie form wsparcia

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 8

Studenci ocenianego kierunku studiów są zadowoleni z opieki dydaktycznej i naukowej oferowanej im przez jednostkę. Nauczyciele akademicki są dostępni podczas wyznaczonych godzin konsultacji oraz w przerwach między zajęciami. Dodatkowo każdy ze studentów ma możliwość skontaktowania się z nauczycielem za pośrednictwem poczty elektronicznej. Oferowane wsparcie jest kompleksowe i zgodne z celami kształcenia. Nauczyciele akademicki wspierają studentów w osiąganiu efektów uczenia się. System wsparcia jest dostosowany do potrzeb studentów, w tym studentów z niepełnosprawnościami.

Prowadzący zajęcia udostępniają materiały pomocnicze związane z realizowanym przedmiotem, takie jak prezentacje, dodatkowe ćwiczenia i skrypty. W opinii studentów materiały, które otrzymują są wartościowe i wspomagają ich w realizacji procesu uczenia się. Materiały są udostępniane za pośrednictwem poczty elektronicznej lub strony internetowej uczelni. Pojawiają się pojedyncze przypadki nauczycieli akademickich, którzy nie przekazują studentom materiałów dydaktycznych, co zdaniem ZO PKA jest poprawne, bo wywołuje potrzebę sięgania do literatury przedmiotu.

Studenci mają możliwość ubiegania się o indywidualizację procesu kształcenia poprzez indywidualny program i plan studiów. Student, który chciałby skorzystać z tej możliwości, składa pisemny wniosek do dziekana. Program studiów, jaki będzie realizowany w ramach indywidualnego programu studiów jest ustalany przez studenta i dziekana.

W opinii studentów proces dyplomowania jest zrozumiały i przejrzysty. Program studiów przewiduje jeden semestr seminarium dyplomowego. W ramach tych zajęć studenci poznają techniki tworzenia prac dyplomowych, projektów dyplomowych oraz metodologię prowadzenia badań. Podczas spotkania z ZO PKA studenci ocenili pozytywnie proces dyplomowania i prowadzenia seminarium. Opiekunowie są dostępni w wyznaczonych godzinach, ale istnieje również możliwość umówienia się na inny dogodny termin. Studenci mają możliwość wyboru promotora, w ramach wyboru obowiązujących limity liczby dyplomatów u jednego nauczyciela akademickiego.

Studenci uważają, że program studiów dostępny na stronie internetowej jednostki jak i karty przedmiotów udostępniane studentom na pierwszych zajęciach w semestrze są odpowiednim źródłem informacji o procesie kształcenia. Sylabusy są kompletne i wspomagają ich w procesie uczenia się. Karty przedmiotów zawierają informacje na temat zaliczenia przedmiotu, efektów uczenia się, literatury podstawowej i uzupełniającej oraz wymiaru godzin.

Studenci wizytowanego kierunku mogą brać udział w pracach trzech kół naukowych poszerzających proces dydaktyczny w ramach realizowanych programów kształcenia. Koła naukowe mają zakres tematyki działania związany ze specjalnościami. Studenckie Koło Naukowe Młodych Ekonomistów w ramach swojej działalności organizuje „Międzynarodowego seminarium studenckie na temat zarządzania i kwestii finansowych”. W ostatnim roku akademickim członkowie koła brali udział w konferencji międzynarodowej w Czechach. Studenckie Koło Naukowe Rachunkowości "Assets" organizuje Ogólnopolską Konferencję Naukową "Lwy Rachunkowości", podczas której odbywa się Ogólnopolski Konkurs Wiedzy z Zakresu Rachunkowości. Studenckie Koło Naukowe Ubezpieczeń prowadzi działalność dotyczącą analizy szerokiego rynku ubezpieczeniowego oraz trendów jakie nim kierują. Jest organizatorem Ogólnopolskiej Studenckiej Konferencji „Wyzwania współczesnych ubezpieczeń” w ramach, której zostały zaprezentowane 24 wystąpienia i 9 posterów. Osoby obecne podczas spotkania z ZO PKA wyraziły pozytywną opinię nt. wsparcia kół naukowych. Wydział prowadzi działania umożliwiające funkcjonowanie, rozwój oraz opiekę nad kołami naukowymi. Członkowie kół naukowych mają dostęp do infrastruktury uczelni. Wysokiej jakości wsparcie oferują również opiekunowie.

Uczelnia nie oferuje wsparcia w prowadzeniu badań naukowych poza działalnością w kołach naukowych. Studenci obecni podczas spotkania z ZO PKA wyrazili zdanie, że wsparcie w szerszym zakresie nie jest im potrzebne.

W Uczelni funkcjonuje Biuro Karier, które nie cieszy się dużym zainteresowaniem studentów. Pracownicy Biura Karier dbają o promocję m. in. przez informowanie na wykładach o możliwościach korzystania z oferty. Studenci dostrzegają bardzo dobrze prowadzony profil na portalu społecznościowym Facebook. Biuro Karier organizuje szkolenia z umiejętności miękkich oraz wyjazdy do różnego rodzaju zakładów pracy. Biuro Karier realizuje współpracę z firmami w celu rekrutacji studentów na praktyki i staże.

W jednostce funkcjonuje Wydziałowa Rada Samorządu, która aktywnie włącza się w życie uczelni poprzez czynny udział w posiedzeniach organów oraz animowanie życia studenckiego. Samorząd Studencki aktywnie angażuje się także we wsparcie procesu kształcenia oraz studentów głównie poprzez kontakt bezpośredni ze studentami. Przewodniczący wydziałowego Samorządu Studenckiego bierze aktywny udział w pracach Komisji ds. Jakości Kształcenia. Samorząd Studencki posiada roczny budżet. Może również liczyć na regularne wsparcie władz Wydziału i Uczelni. Wydziałowy oraz centralny Samorząd Studencki posiada swoje biura.

Zastrzeżenia wywołuje proces opiniowania programów studiów, a zwłaszcza pośpieszne jego prowadzenie. Rekomenduje się, by przedstawicielom Samorządu Studenckiego dawać więcej czasu na zebranie opinii od studentów nt. proponowanych zmian.

W związku z ocenianym kierunkiem studiów nie są prowadzone formalnie działania mające na celu przeciwdziałanie wszelkim formom dyskryminacji i przemocy. Studenci obecni podczas spotkania z ZO PKA wyrazili jednak opinię, że nie spotkali się z dyskryminacją i przemocą w ramach realizowanych studiów. Rekomenduje się, by Uczelnia przeanalizowała potrzebę działań mających na celu przeciwdziałanie dyskryminacji i przemocy.

W Uczelni funkcjonuje wsparcie psychologiczne oferowane przez Biuro ds. Studentów z Niepełnosprawnościami. Psycholog ma osobny pokój w jednym z budynków uczelni. Zainteresowanie oferowanym wsparciem jest duże. Rekomenduje się zwiększenie liczby godzin dostępności psychologa. W Uczelni funkcjonuje też system wsparcia studentów z innymi niepełnosprawnościami. Infrastruktura dostosowana jest do osób z niepełnosprawnością ruchową. Nauczyciele akademicy są wyrozumiali i otwarci na potrzeby studentów z niepełnosprawnościami. Organizują dodatkowe zajęcia oraz

pomagają w przygotowaniu się do form weryfikacji efektów uczenia się. Studenci podczas spotkania z ZO PKA pozytywnie wypowiedzieli się na temat wsparcia osób z niepełnosprawnościami. Uczelnia posiada bazę sprzętu elektronicznego dla osób z niepełnosprawnością. Studenci z niepełnosprawnościami mają możliwość wnioskowania o indywidualizację organizacji studiów.

Na wizytowanym kierunku studiów funkcjonują mechanizmy motywacyjne dla studentów. Studenci mogą ubiegać się o stypendium rektora dla najlepszych studentów, które finansowe jest z funduszu pomocy materialnej. Zasady przyznawania stypendium rektora są określone przez odpowiednie przepisy na poziomie uczelnianym. Przy przyznawaniu stypendium rektora dla najlepszych studentów uwzględniane są średnia ocen, osiągnięcia w obszarze naukowym, artystycznym i wysokie wyniki we współzawodnictwie sportowym. Studenci obecni podczas spotkania z ZO PKA wyrazili pozytywne opinie na temat form motywacji studentów, które w ich ocenie są odpowiednie i wspierają ich w realizacji procesu kształcenia. Stypendia są wypłacane terminowo, a proces składania wniosków w opinii studentów jest przejrzysty i sprawiedliwy. Uczelnia nie przewiduje dodatkowych form motywowania studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się.

W jednostce studenci mają możliwość zgłaszania swoich wniosków i skarg bezpośrednio u władz wydziału oraz za pośrednictwem samorządu studenckiego. Studenci obecni podczas spotkania z ZO PKA ocenili istniejące mechanizmy składania wniosków i skarg jako odpowiednie. Podkreślili skuteczne wprowadzanie zmian na podstawie zgłaszanych próśb.

Za obsługę administracyjną wizytowanego kierunku odpowiada dziekanat wydziału. Studenci obecni na spotkaniu z ZO PKA pozytywnie ocenili pracę osób odpowiadających za wsparcie administracyjne. Pracownicy są pomocni i sumiennie starają się rozwiązywać sprawy studentów. Cechuje ich wysoka kultura osobista. W ramach ankietyzacji prowadzone jest badanie wśród ogółu studentów, dotyczące poziomu zadowolenia z jakości obsługi administracyjnej.

Studenci mają możliwość zgłaszania swoich uwag dotyczących systemu motywowania bezpośrednio do władz Wydziału lub za pośrednictwem Samorządu Studenckiego. Jest to w ich ocenie wystarczająca forma zgłaszania swoich uwag. Na wizytowanym kierunku nie jest prowadzone badanie dotyczące oceny wsparcia studentów. Rekomenduje się rozpoczęcie prowadzenia badania systemu wsparcia i motywowania studentów.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 8 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Wsparcie studentów w procesie uczenia się jest wszechstronne, przybiera różne formy, adekwatne do efektów uczenia się, uwzględnia zróżnicowane potrzeby studentów, sprzyja rozwojowi naukowemu, społecznemu i zawodowemu studentów poprzez zapewnienie dostępności nauczycieli akademickich, pomoc w procesie uczenia się i osiąganiu efektów uczenia się oraz w przygotowaniu do prowadzenia działalności naukowej lub udziału w tej działalności, motywuje studentów do osiągania bardzo dobrych wyników uczenia się, jak również zapewnia kompetentną pomoc pracowników administracyjnych w rozwiązywaniu spraw studenckich.

Wsparcie studentów w procesie uczenia się nie podlega systematycznym przeglądom, w których uczestniczą studenci.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 9. Publiczny dostęp do informacji o programie studiów, warunkach jego realizacji i osiągniętych rezultatach

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 9

W ramach wizytowanego kierunku, informacje o programie studiów prezentowane są na stronie usos.prz.edu.pl. Dostępny tam jest kompleksowy program studiów oraz ogólne informacje dotyczące kart przedmiotów m. in. forma zaliczenia, kierownik przedmiotu. W ogólnodostępnej wersji strony brak szczegółowych kart przedmiotów zawierających np. literaturę oraz ogólny wykaz treści przekazywanych na zajęciach. Istnieje responsywna wersja strony internetowej. Studenci otrzymują szczegółowe karty przedmiotów na zajęciach oraz są one dla nich dostępne po zalogowaniu do systemu USOS.

Informacje dotyczące procesu rekrutacji są kompleksowe, opisane przejrzysto i dostępne publicznie. Opisane są cel kształcenia, kompetencje oczekiwane od kandydatów, kryteria kwalifikacji, harmonogram rekrutacji. Na stronie internetowej Uczelni zawarte są również informacje nt. specjalności oferowanych na kierunku oraz kwalifikacje i tytuły zawodowe jakie uzyskuje absolwent. W ramach informacji zawartych w ogólnodostępnym regulaminie studiów można uzyskać wiedzę nt. uznawania efektów uczenia się.

Strona internetowa dostosowana jest do potrzeb studentów z niepełnosprawnością. Informacje są dostępne bez ograniczeń związanych z miejscem, czasem, używanym przez odbiorców sprzętem oraz oprogramowaniem.

W ocenie ZO PKA w sposób właściwy przekazywane są również bieżące informacje dotyczące procesu studiowania m. in. odnośnie godzin rektorskich, odwołanych zajęć czy zmiany sal dydaktycznych.

Brak formalnego prowadzenia badania dotyczącego oceny publicznego dostępu do informacji. Rekomenduje się rozpoczęcie prowadzenia takiego badania z uwzględnieniem wszystkich grup odbiorców tj. kandydatów na studia, studentów, pracodawców.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 9 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zapewniony jest publiczny dostęp do aktualnej, kompleksowej, zrozumiałej i zgodnej z potrzebami różnych grup odbiorców informacji o programie studiów i realizacji procesu nauczania i uczenia się na kierunku oraz o przyznawanych kwalifikacjach, warunkach przyjęcia na studia i możliwościach dalszego kształcenia, a także o zatrudnieniu absolwentów.

Zakres przedmiotowy i jakość informacji o studiach nie podlegają systematycznym ocenom, w których uczestniczą studenci i inni odbiorcy informacji.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

Kryterium 10. Polityka jakości, projektowanie, zatwierdzanie, monitorowanie, przegląd i doskonalenie programu studiów

Analiza stanu faktycznego i ocena spełnienia kryterium 10

W Politechnice Rzeszowskiej funkcjonuje od lat system zapewnienia jakości kształcenia, który reguluje między innymi procedury projektowania i zatwierdzania programu studiów i jego zmian, określa i zapewnia formalne przyjęcie warunków i kryteriów kwalifikacji kandydatów na studia oraz wskazuje podmioty odpowiedzialne za poszczególne działania w tym zakresie. Podmiotami wiodącymi są Uczelniana Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia i Wydziałowa Komisja ds. Zapewnienia Jakości Kształcenia. W tych komisjach są przedstawiciele studentów, a w Komisji Wydziałowej także przedstawiciel doktorantów. Komisje dokonują systematycznych ocen programów i metod weryfikacji efektów uczenia się, wyników uczenia się i osiągniętych efektów oraz opracowują odpowiednie raporty. Wykorzystują przy tym wiarygodne dane i informacje z dokumentacji studiów, ankiet studenckich, hospitacji zajęć, przeglądów prac dyplomowych i okresowych, badania losów absolwentów, rozmów z nauczycielami akademickimi itp. Wskutek tych ocen rozszerzono funkcje karty modułu (sylabusa), uruchomiono hospitacje zajęć prowadzonych przez kierowników katedr i wprowadzono kilka zmian w treściach programowych. Z raportu za rok 2017/2018 wynika, że student ani doktorant w tej ocenie nie brali udziału. Nie uczestniczyli w nich także przedstawiciele interesariuszy zewnętrznych, ale to nie wyklucza nieudokumentowanego przepływu opinii Rady Biznesu. Rekomenduje się zapewnienie udziału przedstawicieli studentów i interesariuszy zewnętrznych w pracach nad takimi raportami. Sam raport zawiera wiele informacji faktograficznych, lecz oceny w nim zawarte są mało krytyczne, propozycje doskonalenia z roku na rok podobne i podobne pomiędzy kierunkami studiów. Mimo to zespół oceniający nie dostrzegł istotnych zaniedbań merytorycznych dotyczących jakości kształcenia. Jedynie sposób archiwizowania prac przejściowych utrudnia ich identyfikację. Brakowało informacji o miejscach ich powstania (rok studiów, grupa itp.) i ich znaczeniu w procesie weryfikacji efektów uczenia się (czy to np. częściowe kolokwium, praca zaliczeniowa czy egzamin). Rekomenduje się takie zorganizowanie archiwizacji, by identyfikacja była możliwa.

Jakość kształcenia na studiach pierwszego stopnia kierunku *finanse i rachunkowość* była oceniana przez Polską Komisję Akredytacyjną po raz ostatni w 2014 roku. Ocena była pozytywna, a zalecenia spowodowały przede wszystkim opracowanie i formalne przyjęcie strategii Politechniki Rzeszowskiej i strategii Wydziału Zarządzania. Raport z tej oceny był publicznie dostępny.

Propozycja oceny stopnia spełnienia kryterium 10 (kryterium spełnione/ kryterium spełnione częściowo/ kryterium niespełnione)

kryterium spełnione

Uzasadnienie

Zostały formalnie przyjęte i są stosowane zasady projektowania, zatwierdzania i zmiany programu studiów oraz prowadzone są systematyczne oceny programu studiów wynikające z analizy wiarygodnych danych i informacji. Przyjęcia na studia są prowadzone według formalnie przyjętych warunków i kryteriów kwalifikacji. Systematycznie, komisyjnie przeprowadza się oceny programów studiów o właściwym zakresie i oparte na wiarygodnych podstawach informacyjnych. Według zasad biorą w nich udział interesariusze wewnętrzni i zewnętrzni, ale stwierdzono przypadek braku udziału studentów oraz interesariuszy zewnętrznych w ostatnio przeprowadzonych ocenach. Jakość kształcenia na kierunku podlega cyklicznym zewnętrznym ocenom, których wyniki są publicznie dostępne i wykorzystywane w doskonaleniu jakości kształcenia.

Dobre praktyki, w tym mogące stanowić podstawę przyznania uczelni Certyfikatu Doskonałości Kształcenia

-

Zalecenia

-

4. Ocena dostosowania się uczelni do zaleceń o charakterze naprawczym sformułowanych w uzasadnieniu uchwały Prezydium PKA w sprawie oceny programowej na kierunku studiów, która poprzedziła bieżącą ocenę (w porządku wg poszczególnych zaleceń)

Zalecenie

- 1) Przedstawienie strategii Politechniki Rzeszowskiej.
- 2) Przedstawienie strategii Wydziału Zarządzania Politechniki Rzeszowskiej.

Charakterystyka działań zapobiegawczych podjętych przez uczelnię w celu usunięcia błędów i niezgodności oraz ocena ich skuteczności

- 1) Uchwałą nr 71/2015 z dnia 24 września 2015 r. Senat Politechniki Rzeszowskiej przyjął Strategię Rozwoju Politechniki Rzeszowskiej do roku 2020. Jednolity tekst Strategii Politechniki Rzeszowskiej został przekazany Polskiej Komisji Akredytacyjnej.
- 2) Strategia rozwoju Wydziału Zarządzania na lata 2015-2024 została uchwalona Uchwałą Rady Wydziału Zarządzania Politechniki Rzeszowskiej w dniu 13 maja 2015 (Uchwała nr 14/2015) i przekazana Polskiej Komisji Akredytacyjnej.